

26.8.2019

Karkkilan kaupunki
Ympäristönsuojelu ja valvonta

Pirjo Siik
Ympäristönsuojelusihteeri
pirjo.siik@karkkila.fi

KARKKILAN KUONJOEN SORANOTTOALUE, TILAN AIROLA RN:O 11:13 ALUE

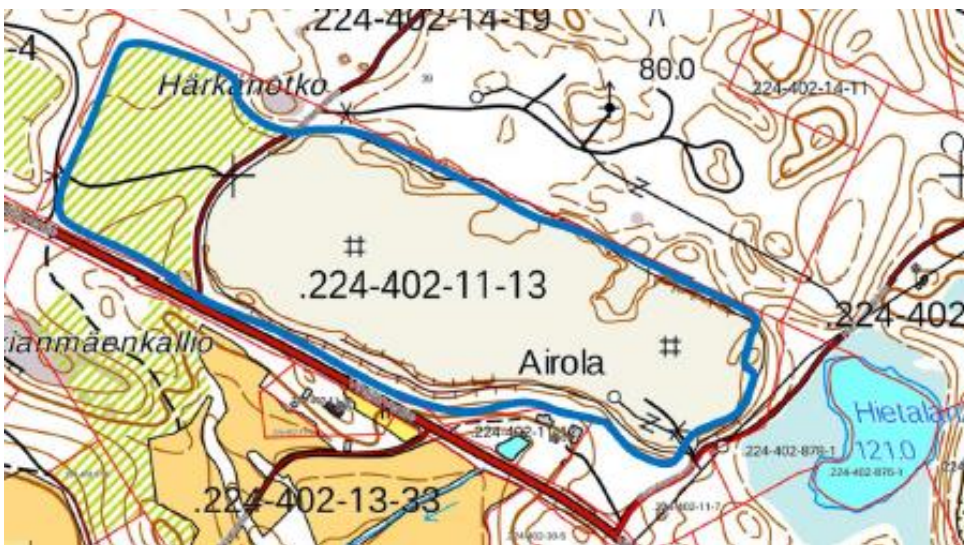
MAA-AINESTEN OTTOALUEEN JÄLKIHOITO- JA MAISEMOINTISUUNNITELMAN MUUTOS

Rudus Oy:llä on ollut maa-ainesten ottolupa Karkkilan kaupungin Haaviston kylässä tilalle Airola RN:o 11:13.

Maa-ainesten ottolupa (Liite 1) on myönnetty Rudus Oy:lle 10 vuodeksi (Karkkilan ympäristölautakunta 19.4.2006 § 55). Alueelle vuonna 2006 myönnetty maa-aineslupapäätös on esitetty liitteenä 1. Alueelle on myönnetty myös ympäristölupa (Liite 2), joka on voimassa toistaiseksi (Karkkilan ympäristölautakunta 19.4.2006 § 56).

Alueella on otettu viimeksi kiviaineksia vuonna 2006 myönnetyn maa-ainesten ottoluvan voimassaoloaikana. Ottolupa on vanhentunut vuonna 2016 ja maa-ainesten otto alueella on loppunut jo aiemmin vuonna 2012. Vuoden 2012 jälkeen alueella ei ole ollut toimintaa. Tällä suunnitelmalla haetaan lupaa alueella tehtäville jälkihoito- ja maisemointitöille. Alueella ei tulla enää harjoittamaan ottotoimintaa, vaan alueella tehtävät toimenpiteet tulevat olemaan ainoastaan jälkihoitoon ja maisemointiin liittyviä. Jälkihoitosuunnitelma on tehty siten, että se vastaa vuonna 2006 myönnetyn maa-ainesten ottoluvan jälkihoitoa koskevia lupamääräyksiä.

Tässä kyseisessä suunnitelmassa esitetään tarkennuksia ja pieniä muutoksia 2.11.2005 päivätyssä ja 22.3.2006 sekä 7.4.2006 täydennetyssä maa-ainesten ottosuunnitelmassa esitetyn jälkihoitosuunnitelman päivittämiseksi.

Kuva 1. Luvan 19.4.2006 § 55 mukainen alue (ohjeellinen raja, sininen viiva)

NYKYTILANNE

Kuonjoen vanha ottoalue on nykytilassa laaja hiekkakenttä, jonka pohjatasolle ja erityisesti reunaluiskiin on levittäytynyt paahdealueille ominaista kasvillisuutta. Kiinteistön RN:o 11:13 länsiosassa on elinvoimainen paahdeniitty ja jonkin verran matalakasvuista puustoa.

Alueen alin ottotaso on määräytynyt voimassa olleen maa-ainesten ottoluvan mukaisesti alimmillaan tasolle +124 m lukuun ottamatta alueen itäosaa, jossa ottaminen on jo ennen viimeisimmän luvan myöntämistä (2006) ulottunut tasolle +123 m. Alueen itäosassa maanpinnan korkeustaso vaihtelee välillä +123...+140 m. Pintamaiden varastokasa itäosan pohjoislaidalla, jonka päällä on sijainnut tukitoiminta-alue, on ainoa +140 m tasoon ulottuva kohta. Keskiosissa tasot ovat välillä +125...+136 m ja länsiosassa +125...+135 m.

Suojaetäisyys pohjaveteen Hietalammen länsipuolella on pienimmillään 4 m, kuten Suomen pohjavesiteknikka Oy:n 11.11.2015 päivätyssä pohjavesiselvityksessä on suositeltu. Sijaintikartta on esitetty liitteessä 3. Vanhan ottamisalueen pinta-ala on noin 24,0 ha, josta maisemoitava alue (montun läpi kulkevan tien itäpuoli) on noin 18,4 ha.

Alueen reunaluiskilla kasvaa runsaasti paahdealueen kasvillisuutta (esim. keltamaite ja hiirenvirna) ja jonkin verran pieniä puita. Lisäksi alueen länsilaitaan on muodostunut elinvoimainen paahdeniitty, jonka annetaan metsittyä luontaisesti ajan myötä. Niitty toimii väliaikaisesti luonnon monimuotoisuutta lisäävänä paahdealueena metsittyen hiljalleen luontaisesti. Länsiosaan ei ole tarkoitus tehdä maisemointitöitä, koska siellä työskenteleminen vain vahingoittaisi jo alkanutta luontaista kehitystä ja heikentäisi luonnon monimuotoisuutta alueella. Alueen niitty tarjoaa ravintoa mm. monille perhosille ja pölyttäjille.

MAISEMOINTI JA JÄLKIHOITO

Alueen metsittämisessä tavoitteena on vaihteleva ja ympäröivän alueen luontoa mukaileva lopputulos. Metsittämisessä tullaan käyttämään sekapuustoa siten, että pääpuulaji on mänty (istutustiheys 2500 kpl/ha) ja pioneirilajeina nopeasti humusta muodostavia lehtipuita, esim. harmaaleppää, koivua tai pihlajaa. Pioneerilajien osuus on enintään 20 % kokonaismäärästä. Joitain kohtia jätetään myös avoimiksi ympäristöiksi, jotka saavat kehittyä luontaisesti. Avoimiksi jätettäviä alueita ovat mm. etelään avautuvat paahteiset rinteet ja kalliopaljastumien ja kivikasojen ympäristöt.

Alueen keskiosassa pohjoislaidalla sijaitsevassa suuressa kasassa olevia pintamaita levitetään laikuiksi alueen pohjatasolle tukemaan istutettavien puiden kasvua. Näin myös länsilaidan niityn ja jälkihoidettavan alueen reunaluiskien paahdelajit pääsevät leviämään tehokkaammin myös alueen keskiosiin jätettäville avoimille alueille. Pintamaakasoissa kasvaa jo paahdekasvillisuutta ja pintamaiden levittäminen laikuiksi mahdollistaa myös maa-ainekseen syntyneen siemenpankin leviämistä laajemmalle alalle sora- ja hiekkamontussa.

Tarvittaessa myös alueen eteläosaan pitkulaiseksi kasaksi läjitettyjä pintamaita käytetään pohjatason kasvukerroksen palauttamiseksi. Pintamaiden sijainnit on esitetty liitteen 6 nykytilannepiirustuksessa. Alueen reunat luiskataan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Soranottoalueen reunaluiskiin ei pintamaata levitetä, koska luiskiin on jo muodostunut riittävästi kasvukerrosta. Lisäksi alueen reunoilla kasvaa jo monia eri kasvilajeja, joiden turhaa tuhoamista halutaan välttää. Reunaluiskat vain muokataan tarpeen mukaan loivemmiksi. Jos pintamaakasojen päältä joudutaan kaatamaan pieniä puita, käytetään niitä lahoympäristöjen, kuten puunrankakasojen materiaalina. Lahoympäristöt toimivat hyvin paahdealueilla viihtyvien hyönteisten ja lintujen levähdys- ja pesäpaikkoina.

Pääosin soramontun keskialueen rinteissä on myös pieniä paljastuneita kallioalueita, jotka kuitenkin kattavat vain hyvin pienen osan maisemointialueen pinta-alasta (alle 1 % alueen pinta-alasta eli yhteensä n. 0,2 ha). Kalliot on esitetty punaisin rajauksin liitteissä 5 ja 6 olevissa nykytilanne- ja suunnitelmapiirustuksissa. Tästä johtuen paljaiden kalliopintojen ei nähdä vaikuttavan pohjaveden muodostumisen määrään tai sen laatuun. Edellä mainituista syistä nämä pienet kallioalueet jätetään lähtökohtaisesti paljaksi.

Soranottoalueella on lisäksi havaittu vaarantuneeksi lajiksi luokiteltu kivitasku. Kyseisen linnun pesintää tukemaan rakennetaan alueella olevista suurempikokoisista kivistä (seulanpääkivet yms.) kuusi ns. pesintäröykkiöitä (Liite 4). Kivitasku pesii yleensä nimenomaan kivenkoloon, joten tällaiset kivikasat ovat niille sopivia pesintäpaikkoja. Lisäksi kivitasku hyötyy läheisten paahdealueiden hyönteisistä, joita lintu voi käyttää ravinnokseen.

Suuri osa alueen reunaluiskista suuntautuu etelään ja lounaaseen, eli ne ovat ensiarvoisen tärkeitä avoimia paahderinteitä harvinaiselle ja uhanalaiselle eliölajistolle, esimerkiksi erilaisille pistiäisille ja perhosille. Suunnittelualue on muutenkin laakea ja paahteinen, joten monimuotoisuutta edistävät paahdeympäristöt ovat hyvä keino mahdollistaa monille uhanalaisille lajeille ominaisen ympäristön kehittyminen. Maa-ainesten kestävä käyttö oppaan (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Liite 8) mukaan (otteita liitteestä 8):

”Harvinaisten ja uhanalaisten eliölajistojen elinmahdollisuuksia voidaan parantaa luomalla paahderinteitä ottamisalueelle. Tämä tulisivin ottaa huomioon suunniteltaessa ottamisalueiden jälkihoitoa. Jälkihoidettavan alueen tuleva maankäyttö vaikuttaa paahderinteen suunnitteluun. Paahderinteen perustaminen sopii sekä virkistyskäyttöön että metsätalouteen suunnitelluille alueille. Pohjavesialueella olevien ottamisalueiden jälkihoidossa pohjaveden suojelu on keskeisin tavoite. Jos paahderinne voidaan toteuttaa ilman, että se vaikuttaa heikentävästi pohjavesiolosuhteisiin, niitä voidaan perustaa myös pohjavesialueille. Paahderinteiksi soveltuvat kaikki etelään ja lounaaseen viettävät rinteet. Paahderinteen muodostamisen jälkihoitokeinot ovat yksinkertaisia. Paahderinne muotoillaan hiekalla. Periaatteessa se voidaan jättää tämän jälkeen kehittymään luontaisesti. Tuulen ja sateen aiheuttama vähäinen eroosio ei haittaa, sillä se on paahderinteille luontaista.”

Paahdeympäristöjä on ollut alueella jo yli 20 vuoden ajan joten niiden tuhoaminen tai muokkaaminen tässä vaiheessa ei olisi järkevää. Kyseiset alueet (ottoalueen länsiosa ja alueen reunat) tullaan säilyttämään ennallaan paahdeympäristöinä ja niiden annetaan jatkaa luontaista kehittymistään siinä määrin, kuin luiskien muokkaus sen mahdollistaa.

Liitteet:

Liite 1	Maa-ainesten ottolupa (Karkkilan ympäristölautakunta 19.4.2006 § 55)
Liite 2	Ympäristölupa (Karkkilan ympäristölautakunta 19.4.2006 § 56)
Liite 3	Sijaintikartta
Liite 4	Kivitaskuröykkiön rakennusohje
Liite 5	Jälkihoidon suunnitelmapiirustus
Liite 6	Nykytilannepiirustus (perustuu 3.5.2012 otettuun laserkeilausaineistoon)

Rudus Oy
Ilkka Ojalehto
Ympäristöasiantuntija

